

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. V. Non potest inungi infirmus, de quo nequit præsumi, quod aliquando peccaverit actualiter. Igitur neque puer carens usu rationis, neque perpetuò amens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

88. Ex eadem radice prodit; quod aliqui dicant, se cum graviter etiam infirmantur, nolle tamen adhuc Unctionem suscipere, eod quod non possint, ut aiunt, postea condere testamentum, aut quidquam de rebus suis disponere. Ea enim invaluit apud multos opinio, quod illi, qui inuncti sunt, nullam habeant potestatem aliquid circa bona sua disponendi vel ordinandi: quia videlicet viderunt, quod illi qui inunguntur, parum aut nihil amplius sensus aut rationis habeant: quod nimirum tam sero unctio- nis Sacramentum susceperint, ut postea nihil cum intellectu aut iudicio facere possint. Et certe hoc experientia discimus. At verò tenendum est, nulla omnino iura prohibere, ne quis post susceptionem Unctionis testamentum faciat, aut quidquam de rebus suis ordinet: sed relinquatur homini tam liberum, Sacramento illo suscepto, quod voluerit de rebus suis facere, quam unquam antea. Nemo igitur per hæc inaniter terreatur. Hucusque Hesselius.

Finio verbis Rit. Rom. supra: *Extrema Unctio- nis Sacramentum à Christo Domino institutum tanquam celestis medicina non anime solum, sed etiam corpori salutaris, omni studio ac diligentia periculosè egrotantibus adhibendum est; & eo quidem tempore, si fieri possit, cum illis adhuc integra mens & ratio viger: ut ad uberiorem Sacramenti gratiam percipiendam, ipsi etiam suam fidem ac piam animi voluntatem conferre possint, dum sacro linuntur oleo. Et infra: Debet hoc Sacramentum infirmis præberi, qui cum ad usum rationis pervenerint, tam graviter laborant, ut mortis periculum imminere videatur, & iis, qui præ senio deficiunt, & in diem videntur morituri, etiam sine alia infirmitate. Quoniam senectus ipsa morbus est.*

Sed quorsum additur illa particula, *Cum ad usum rationis pervenerint?* Attendite his, quæ dicentur Conclusionem sequenti, in ordine

CONCLUSIO V.

Non potest inungi infirmus, de quo nequit præsumi, quod aliquando peccaverit actualiter. Igitur neque puer carens usu rationis, neque perpetuò amens.

89. Consequencia hæc est evidens, quia neque de tali puero, neque de perpetuò amente præsumi potest, quod aliquando peccaverit actualiter, cum omne peccatum actuale essentialiter postulet usum rationis. *Vsq̄ue aded enim peccatum voluntarium est malum, ut nullo modo sit peccatum, si non sit voluntarium.* Aug. audistis lib. de vera Relig. cap. 14. Et voluntarium quomodo esse poterit sine usu rationis? Est

quippe voluntarium, quod procedit à voluntate ex prævia cognitione intellectiva.

Igitur de secunda parte Conclusionis non est dubitandum, suppositâ veritate primæ partis, quæ restat probanda, & non modicam patitur contradictionem. Interim quia videtur esse Scoti, ideo eam elegimus. Subscribo verba Scoti:

Quod additur, *Pœnitentis; parèt; quia nullus est capax istius Sacramenti dignè, nisi sit in gratia: istud enim Sacramentum, non est remedium (per se & primum) acquirendi gratiam, quia ad hoc sunt tantum Baptismus & Pœnitentia. Et ex hoc excluduntur non utentes ratione, ut parvuli, & qui non habent materiam pœnitentia, sicut qui non habent pœnitentiam de venialibus, ut perfectè innocentes. Quia etiam non utentes ratione non possunt esse pœnitentes, excluduntur furiosi & amentes, & hoc nisi per voluntatem præcedentem expressam præsumantur illud velle.*

Ergo secundum Doctorem Subt. nullus est capax huius Sacramenti, nisi qui potest esse pœnitens; nemo autem potest proptèr esse pœnitens; nisi qui aliquando peccavit actualiter ergo &c.

Atque hæc sententiam docet Hiquæus in suo Comment. ad illum locum Scoti n. 14. & seq. Nugn. & Sylvius hic q. 32. a. 4. Sanctus in Select. Disp. 27. n. 18. Averfa hic Sect. 8. & quidam Alii. Eamque probabiliorē existimat Vasquez in 3. part. to. 2. disp. 119. c. 8. n. 74. dum probabiliorē existimat opinionem, quæ docet, B. Virginem non recepisse hoc Sacramentum; eod, inquit, quod neque forma huius Sacramenti verè super B. Virginem posset proferri, neque effectus primarius, ad quem hoc Sacramentum institutum fuit, & formâ ipsâ verborum significatur, in B. Virginem convenire posset.

Nam hoc Sacramentum, non solum contra peccata, sed etiam contra reliquias peccatorum primariè institutum est. Sunt autem reliquias peccatorum non pravi aliqui habitus, aut qualitates in homine existentes; sed fastidium, quod ex memoria peccatorum in ipsa ægritudine, & sine vitæ generari solet; sicut etiam ex ipso morbo. Hoc igitur Sacramentum confert auxilium gratiæ, ut corroboret infirmitatem nostram ex peccatis præteritis contractam, & ita ad eundem effectum inungimur, ut ita tentationibus demonis, quæ ex memoria illa peccatorum graviore esse solent, vehementius resistamus.

Quocirca ipsâ formâ verborum, non solum remissio culparum venialium, sed etiam reliquiarum peccatorum aliorum ad effectum, quem diximus, denotatur: & ita licet nobis constaret, aliquem nullam culpam venialem habere, sine mendacio aut falsitate hoc Sacramentum sub prædicta forma conferre possemus. Quare cum B. Virgo nullum peccatum commiserit, nescio

ric usum huius rationis.

Scoti

90. Nullus est capax huius Sacramenti nisi qui potest esse pœnitens.

Hiquæus, Nugn., Sylvius, Sanctus, Vasquez

91. Quid sint reliquias peccatorum.

ad hoc morbo. Hoc igitur Sacramentum confert auxilium gratiæ, ut corroboret infirmitatem nostram ex peccatis præteritis contractam, & ita ad eundem effectum inungimur, ut ita tentationibus demonis, quæ ex memoria illa peccatorum graviore esse solent, vehementius resistamus.

Nullum jus prohibet, post susceptam Ext. Unct. facere testamentum.

Rit. Rom.

89. Peccatum est malum voluntarium ex D. Aug.

Voluntarium requiritur

nescio quo pacto hoc Sacramentum ei verè conferri poterit, aut contra venialia, quæ haberet, aut contra reliquias aliorum, quæ antea habuisset. Hactenus Vasquez.

92.
Probatur 1.
pars Concl.

Ex quo patet, præcipuum fundamentum Conclusionis nostræ, esse veritatem formæ, in qua fit mentio peccatorum: ergo sicuti non potest quisquam absolvi sacramentaliter, nisi aliquando peccaverit actualiter; quia in forma Absolutionis fit mentio peccatorum, saltem implicita, quæ proinde foret falsa respectu ejus, qui numquam peccasset actualiter; pari quoque ratione non potest quisquam inungi sacramentaliter, nisi aliquando peccaverit actualiter; quia in forma Unctionis fit mentio peccatorum, saltem implicita, quæ proinde foret falsa respectu ejus, qui numquam peccasset actualiter.

Dico: saltem implicita; propter formam Venetam & Ambrosianam, in quibus per ly *Aëreas potestates*, intelligi debet totum, quod in forma Latinorum importatur per illa verba: *Indulgeat tibi Deus &c.* nam debent aliquo modo æquivalere; adedque intelligi debent tentationes dæmonis, non simpliciter, sed quatenus sunt reliquæ peccatorum, immo & ipsa peccata. Nec ergo illæ formæ verificantur, nisi in subiecto, quod aliquando actualiter peccavit.

93.
Parvulis &
perpetuè
amentibus
non potest
conferri
hoc Sacra-
mentum.
Vasquez.

Quocirca (inquit Vasquez supra) parvulis & amentibus à nativitate, juxta omnium Theologorum sententiam, hoc Sacramentum conferri nequit. Atque, ut ego existimo, non ea de causa; quia ad hoc Sacramentum requiritur proprius consensus; siquidem hujusmodi homines verum recipiunt Sacramentum Baptismi, Confirmationis & effectum ipsum, sicut etiam Eucharistiæ; sed quia in his esse non possunt peccata venialia, aut reliquias aliorum peccatorum, contra quas hoc Sacramento corroborari possint & debeant. Cùm igitur B. Virgo, quod spectat ad peccata & reliquias peccatorum, fuerit innocens, veluti infans unius diei; conficitur planè, hujus Sacramenti capacem non fuisse, ac proinde neque illam ullo modo inungi decuisse. Hæc ille.

94.
Opposita
sententia
non est im-
probabilis,
pro qua ci-
tatur D. Bo-
nav. Sua-
rius, Villa-
lobos &
alii apud
Dianam.

Nihilominus contraria sententia etiam est probabilis, pro qua citatur D. Bonav. 4. dist. 23. p. 2. a. 1. q. 3. eamque amplectitur Suarius hic disp. 42. sect. 2. n. 8. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 10. diffic. 4. n. 7. & alii, quos citat & sequitur Dia. 3. p. tract. 4. resol. 181.

Sed quantum ad Doctorem Seraphicum, perperam citatur, meo judicio; atque imprimis illa dist. 23. non habet duas partes, sed tantum duos articulos. Deinde art. 2. q. 2. in qua disputatur de illis, quibus debet hoc Sacramentum ministrari, sic scribit S. Bonaventura:

Referuntur
verba Divi
Bonavent.

Dicendum; quòd hoc Sacramentum est principaliter ad venialia delenda, secundum quod possunt convenientem recipere affectum: & per hoc est in alleviationem animæ aggravatæ à corpore, corruptionem habente: & ideo istud Sacramentum debet dari

solis infirmis, qui peccare poterunt venialiter, & his prout sunt in articulo mortis: sic enim possunt à culpa veniali liberari convenienter, & justificari: & hoc invenitur in ipso Textu, status, inquam, infirmitatis. Et hoc est, quod dicitur: Infirmatur. Periculum in hoc quod dicitur: Quis, quasi deservire, & notabiliter & graviter: ita quod deficiat virtus naturæ & auxilium medicina. Discretio vero rationis in hoc, quod dicitur: Inducat Presbyteros. Et iterum in hoc, quod subinfert: Si in peccato fuerit, remittentur ei.

Et infra: Ad illud, quod obicitur; quòd aliter digent alleviatione, dicendum; quòd ad hoc principaliter Sacramentum istud non ordinatur, sicut patet in ipsa formæ, sed ad peccatorum remissionem, quæ per sensus exteriores perpetrata sunt: & ideo non datur infantibus nec naturaliter stultis.

Ergo secundum Doctorem Seraphicum, ideo non datur infantibus & naturaliter stultis Extrema Unctio, quia non habent peccata, quæ per sensus exteriores perpetrata sunt: ergo non potest inungi infirmus, de quo nequit presbiter, quòd aliquando peccaverit actualiter: ergo potius ex illo loco pro nostra sententia, quam opposita allegandus; cùm nihil aliud ad hoc propositum habeat in tota illa distinctione.

Sed nunc examinemus fundamentum Sententiæ & Aliorum, qui nimis clarè docent hanc sententiam. Neque (inquit Suarez supra) ex verbis Jacobi, neque ex aliquo Concilio, nec ex forma vel materia hujus Sacramenti, neque ex fine ejus colligi potest necessitas hujus conditionis, & aliqui effectus primarius hujus Sacramenti optimè locum habet in eo, qui numquam actualiter peccavit: ergo & ipsum Sacramentum.

Major probatur quoad singulas partes; nam Iacobus solum dixit: *Si in peccato est, dimittitur ei*, quæ verba non supponunt necessariò peccatum, quia conditionalis nihil ponit in eis, sed ad summum supponunt possibilitatem peccandi. Concil. item Florent. & Trident. in hoc nihil addunt his, quæ Iac. explicavit.

Forma item juxta verba Iac. intelligenda est, scilicet conditionaliter seu potentialiter: *Indulgeat tibi Deus quicquid peccasti*, id est, Si quid peccasti, vel, quicquid solet per visum peccari &c. sicut supra dicebamus de illo, qui semper caruit aliquo sensu, per quem peccare non potuit.

Ex materia verò clarum est, nihil posse colligi: quia licet Unctio significet curationem spirituales, & hæc videatur animæ ægritudinem supponere, non tamen aliam necessariò, præter eam, quam homo lapsus ex se habet ad resurgendum tentationibus dæmonum, præcipuè in mortis articulo, & adjuncta debilitate corporis, ex morbo proveniente.

Unde neque ex fine aliquid colligitur: quia unus ex principalibus finibus hujus Sacramenti est roborare infirmum in eo articulo contra dæmonis insidias, & ungere athletam ad pugnam, hoc autem subsidio indiget, etiam ille homo, qui

qui numquam peccavit. Atque hæc ratione locum habet in hujusmodi homine auxilium hujus Sacramenti contra reliquias peccati; nam factis ad hoc sunt reliquie peccati originalis, quales sunt ipsa etiam corporis aegritudo, vel debilitas, vel etiam quilibet dolor aut tristitia; quæ possit hominem retardare à fervore devotionis & hilaritate meatis, in eo articulo maxime necessariis.

Minor autem principalis argumenti ex dictis probata relinquitur: quia ille etiam, qui numquam peccavit aequaliter, de se est debilis & infirmus ratione originalis peccati, reliquiarum ejus, & aegritudinis ad superandas dæmonis insidias: ergo non solum est capax proprii auxilii hujus Sacramenti, sed etiam illo maxime indiget; præterquam, quod gratiæ sanctificantis augmentum recipiet, & ad ingressum gloriæ perfectius præparabitur. Hucusque Suarez.

hoc Sacramentum ei, qui numquam peccavit. Objectio: Respondeo: est petitio principii; hoc enim est solvitur. quod quaeritur, & aliunde probari debet, saltem ex praxi Ecclesiæ; ut propterea debeamus verba formæ intelligere in sensu minus obvio. Atqui non probatur: ergo &c.

Immo, inquis, probatur vel maxime; nam si quis in gravi morbo, & sine vitæ constitutus, baptizetur & Viaticum suscipiat, potest & debet hoc Sacramentum illi ministrari, etiam si nullius peccati conscientiam post susceptum Baptismum habeat. Ita Suarius supra n. 9. Et Sancius in Select. supra n. 18. testatur ministratum fuisse Car. humeno Conventus Regalis Incarnationis Matritensis, mancipio Mahumetano, periculoso morbo decumbenti, Sacramentum Baptismi, Eucharistiæ & Extremæ Unctionis successive, & immediate unum post aliud Anno 1620.

Planè testatur; sed audi, quid respondeat: Recens baptizato ministrari forsitan poterit; tum, quia exigua morâ intercedente inter Baptismum & Unctionem, aliqua forde veniali potuit inquinari. Et fortè recepit Baptismum, absque dispositione ad fructum requisita. Attritione verò existente, per Unctionis Sacramentum justificabitur; vel saltem esse ministrandum sub conditione docet Nuño to. de Pœnit. in addit. ad 3. p. q. 32. art. 4. fol. 117.

Hæc probabiliter à Doctoribus dicuntur. At ego recens baptizato Unctionem ministrandam non consulere, nisi novum post Baptismum peccatum admisisse constaret. Qui enim fieri potest, quod quis capax neutriquam sit Pœnitentiæ; & tamen sit Unctionis? Cùm utrumque circa peccata versetur, ut docet Nuño ubi supra conclus. 2. Ita Sancius.

Sed facile responderet Suarius; alio modo versari Pœnitentiæ circa peccata, alio modo Extremam Unctionem. In Sacramento enim Pœnitentiæ debet peccatum per Confessionem subdi Clavibus, & ita fit quodammodo præsens; quod non habet locum in hoc Sacramento. Deinde, peccatum actuale non est materia proxima vel remota hujus Sacramenti, sicuti Pœnitentiæ: ergo quævis non præcesserit, possunt applicari omnia essentialia ad hoc Sacramentum conficiendum.

Nec satisfacis dicendo: licet peccatum actuale non sit materia necessaria ratione sui, tamen est ratione reliquiarum. Respondetur enim à Suario supra n. 10. Primò, sufficere reliquias originalis peccati. Secundò, improprietatem esse locutionem illam; non enim minus ordinatur Baptismus contra ipsum originale peccatum, quàm Extrema Unctio contra reliquias ejus; immo illud certius est, & tamen nemo dicit originale peccatum esse materiam Baptismi, sed esse terminum à quo effectus Baptismi, vel esse malum, contra quod institutus est Baptismus: idem ergo erit in presenti.

M m m Unde,

98. Responso ad illud fundamentum.

99. Nulla est ratio intelligendi gratiæ formæ conditionaler.

100.

101. Replias

Sancius.

Diluitis

102.

Alio modo versatur peccata alio modo Ext. Unctio.

103.

Occurrit objectioni à Suario.

Unde, sicut est capax Baptismi, qui non habet originale peccatum, ut patet maxime in his, qui sine voto illius iustificati fuerunt ante illius institutionem; immo etiam est capax illius, qui numquam illud in re habuit, de se tamen & ex vi suae originis erat illi obnoxius, ut B. Virgo; quia hoc satis est, ut sit capax gratiae, expulsiuae peccati originalis: ita esset capax huius Sacramenti, etiam si quis non haberet ulla reliquias originalis peccati, nec habuisset umquam ex privilegio: quia nihilominus esset capax gratiae & auxilii confortantis contra illas reliquias, & ex vi suae originis indigeret illa gratia, quod satis est. Et ita etiam applicari potest efficaciter forma: *Indulgeat tibi Deus &c.* id est, conferat tibi gratiam, ex se remittentem omnem culpam si adsit, & confortantem contra reliquias ejus, si necesse sit. Hæc ille.

104.
Contra quem attingitur primò.

Sed contra Primò; etiam parvuli & peccato amentes sunt capaces gratiae ex se remittentis omnem culpam, si adsit, & confortantem contra reliquias ejus, si necesse sit; immo de facto reliquias habent peccati originalis, scilicet infirmitatem corporalem, & per consequens capaces etiam sunt sanitatis corporalis, quæ aliquando per hoc Sacramentum confertur; cur ergo & ipsis non possit applicari efficaciter illa forma: *Indulgeat tibi Deus &c.*?

Secundò,

Secundò; disparitas est inter formam Baptismi & Extremæ Unctionis; quod in una, scilicet forma Baptismi, non fiat mentio peccatorum, sed tantum externæ ablutionis, quæ omnino verificari potest in eo, qui nullum omnino habet, aut habuit peccatum; in alia autem, scilicet forma Extremæ Unctionis, fiat mentio peccatorum, non tantum possibile, sed actualium; cum nullus petat sibi vel aliis ignosci peccata tantum possibile, sed actualia. Licet ergo peccata actualia non sint materia huius Sacramenti eo modo, quo sunt materia penitentiae; æquidem ut vera sit forma, essentialiter requiruntur in subiecto huius Sacramenti.

105.
Probabilius videtur, B. Virg. non recepisse Ext. Unct. Vasquez.

Et ideo putamus probabilius cum Vasq. supra, B. Virginem, etsi fuerit baptizata, ut impressum reciperet characterem Christianitatis, & redderetur capax aliorum Sacramentorum, fieretque membrum visibile Ecclesiae; æquidem non recepisse Extremam Unctionem, quæ non datur nisi in remissionem peccatorum, quibus ipsa caruit, & alleviationem per auxilia actualia, quæ Virgini non erat necessaria, cum non esset subdita tentationibus diaboli, neque molestiis morbi; ut proinde non fuerit necessaria ei Extrema Unctio ad alleviandam corporis ægitudinem, quæ, si aliqua fuit, quando mortua est, ardentissimi amoris erga Deum effectus erat, ut mortua dici possit potius amore, quam morbo.

106.
An Extr.

Ceterum, licet alii homines, qui numquam actualiter peccassent, sive ante, sive post Ba-

ptisum, nihilominus, propter peccatum originale, subiecti forent tentationibus demonum, & molestiis morborum; non ideo tamen capaces huius Sacramenti, quod sicut institutum est ad remittenda sola peccata actualia (nam pro remissione peccati originalis institutum est Baptismus) ita etiam videtur solum institutum ad abstergendas reliquias peccatorum actualium; minimè autem peccati originalis. Probandum itaque manet Suario, sufficere reliquias peccati originalis, quod facilius, aut saltem æquifacile, negatur, atque asseritur.

Et negatio videtur esse Doct. Angel. 4. dist. 23. q. 2. a. 2. q. 4. ibi: *Ad primum ergo dicendum, quod non datur contra reliquias originalis peccati, nisi secundum quod sunt per actualia peccata quodammodo confortata: unde principaliter contra actualia peccata datur, ut ex ipsa forma patet, quæ non sunt in peccato.*

Ad secundum dicendum; quod infirmitates in peccato non sunt ex peccato actuali causate, sicut in adultis: & contra illas præcipue infirmitates hoc Sacramentum datur, quæ sunt ex peccato causate, quasi peccati reliquie.

Sed numquid sufficiunt peccata actualia commissa ante Baptisum? Affirmat Averroës hic seq. 8 §. *Secunda quoque Conclusio patet, cum Aliis quos citat; videturque, inquit, conformis praxi, quamvis raro occurrat.* Quod raro occurrit, verissimum est, & quando occurrit, tunc adhuc dubium est, an post Baptisum non fuerit commissum aliquod peccatum veniale, ut supra dicebat Sanctus in Select. Et forte sic hi prædicant, sunt in sententia Suarii, qui nullum peccatum requirit. Igitur ex illa praxi nihil efficaciter probatur.

Ratione ergo suadet suam sententiam Averroës: quia in eo, qui peccavit ante Baptisum, satis verificantur verba formæ, & concurrent alia, quæ sunt de ratione huius Sacramenti. Ac præsertim in eo considerari adhuc possunt reliquie illorum peccatorum: per Baptisum enim tollitur quidem totus reatus peccati, quæ luenda esset in alia vita, sed adhuc in baptizatis remanent peccalitates huius vite, & alie reliquie, quæ antea dixit fuit; & ita in eis optime potest habere locum primarius effectus huius Sacramenti. Et quando de facto illi, qui susceperunt in adulta ætate Baptisum, post aliquod tempus deveniunt in mortis articulum, hoc Sacramentum illis prodest; non solum contra reliquias peccatorum, denuo commissorum post Baptisum, sed simul etiam antea commissorum: quia ex omnibus potest orti molestia & perturbatio in illo articulo, & potest adhuc extare debilitas, ex illis contracta. Hucusque Averroës.

Sed pari ratione, dicit aliquis, facile potuisset suadere, sufficere etiam solum peccatum originale, & reliquias ipsius, quæ permanent, eo remisso per Baptisum quoad culpam & poenam; nam etiam ex illo peccato potest orti molestia.

molestia & perturbatio in illo articulo, & potest adhuc extare debilitas, ex illo contracta. Et aliunde Extrema Unctio non est instituta magis ad delenda peccata actualia ante Baptismum commissa, quam ad delendum peccatum originale. Cur ergo in eo, qui solum peccavit originaliter, semper poterint verificari verba formae, & alia concurrere, quae sunt de ratione hujus Sacramenti; quam in eo, qui solum peccavit actualiter ante Baptismum?

Respondetur, quia verba formae significant peccatum actuale: *Quidquid deliquisti per visum, auditum &c.* Quis autem dubitet, an delictum per visum, auditum &c. debeat intelligi actuale? Siquidem originale propagatione transfusum omnibus, inest unicuique proprium.

Prorsus, inquis, intelligitur peccatum actuale, sed commissum post Baptismum; de hoc enim solo possunt fideles sacramentaliter confiteri & absolvi; jam autem Extrema Unctio est consummativa Sacramenti Pœnitentiæ: ergo solum remittit peccata & abstergit reliquias peccatorum, quæ sunt materia Sacramenti Pœnitentiæ.

Respondet Aversa supra §. *Nec obstat.* Debet quidem (Extrema Unctio) ut fortitatur effectum, consequi post Pœnitentiam, quia non prodest nisi peccata sint per veram Pœnitentiam retractata: sed Pœnitentia non exercetur solum in proprio Confessionis Sacramento, verum aliis etiam actibus, ut notum est. Immo in ipso Baptismo adultorum, qui actualiter peccaverunt, debet intervenire Pœnitentia, ut suo loco dictum est. Quare optimè Conc. Trident. non dixit, hoc Sacramentum Unctionis esse Consummativum Sacramenti Pœnitentiæ, sed simpliciter, Pœnitentiæ. Et adjecit: *Totius Christianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentiæ esse debet, consummativum existimatum est à Patribus.*

Verè tamen hæc sacra Unctio non valet remittere quoad culpam peccata commissa ante Baptismum, sicut interdum remittit commissa post Baptismum. Quia nimirum nullum aliud Sacramentum valet sine Baptismo: & non solum caret effectu, sed est prorsus invalidum. Quare qui non est baptizatus, nullatenus potest hoc Sacramento jvari; qui autem baptizatus est; jam per ipsum Baptismum justificatus est à peccatis, vel in eodem actu, si erat dispositus; vel saltem postea per Contritionem aut Attritionem removens obiceta. At bene poterit hæc sacra Unctio delere reliquias eorumdem peccatorum, quæ jam in se per ipsum Baptismum erant deleta. Hactenus Aversa.

Sed videtur petere principium; nam queritur, quare potius possit abstergere reliquias eorumdem peccatorum, quam ipsa peccata delere, cum Conc. Trident. nullam faciat distinctionem, sed simpliciter dicat: *Unctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias absterget.* Ergo illa delicta seu peccata remittit,

quorum abstergit reliquias; si remissa sint; & illorum tantum peccatorum abstergit reliquias, quæ remittit, si remissa non sint.

Atque hæc videtur probabilior sententia; & per consequens probabilis videtur, non esse administrandum Sacramentum ei, qui post Baptismum certò certius non commisit ullum peccatum, vel saltem veniale; ne alioquin forma sit falsa, quæ, sicut dixi, absoluta est; & non conditionata; estò alioquin, de aliquo ex quinque sensibus posset subintelligi conditio: *Si deliquisti*; ut sensus sit: *Si per visum deliquisti, id quod deliquisti.* Interim inter sensus indefinitè debet absolute verificari: ita ut conditio ad summum cadat super hunc vel illum sensum disjunctivè; non autem simpliciter super peccata: nempe quasi dicatur; si per visum deliquisti, id quod deliquisti; & sic de singulis. Deinde supponi meritò potest, moraliter loquendo, hominem habentem sensum; per eum deliquisse; & ideo absolute potest proferri forma, estò fieri possit, quòd sit falsa; & per consequens Sacramentum ex illa parte invalidum.

Sed quid si non habeat visum v. g. vel auditum? Respondent aliqui, omittendam esse unctionem & formam correspondentem. Sed contrarium præscribitur in Rit. Rom. ut supra vidimus. Et ideo cum Doctore Seraphico supra q. 3. dici posset: *Cæci libenter vellent videre, & surdi auditum desiderant, quàmvis non audiant; & ideo rectè debent in talibus membris (aut partibus locis illis proximis) inungi; quia per talia membra aut peccaverunt; aut peccare voluerunt; saltem veniali appetitu.*

Quæ cum ita sint, persisto in Conclusionem; & dico rursus, neminem esse inungendum, de quo præsumi non potest, quòd aliquando actualiter peccaverit, saltem ante Baptismum; quod tamen de omni præsumi potest, qui aliquando usus fuit ratione.

Rectè ad propositum nostrum Catechism. Rom. p. 2. c. 6. q. 9. *Omnes qui rationis usu carent, ad hoc Sacramentum suscipiendum apti non sunt; & pueri, qui nulla peccata admittunt, quorum reliquias sanare huius Sacramenti remedio opus sit, amentes item & furiosi; nisi interdum rationis usum haberent, & eo potissimum tempore pie animi significationem darent, peterent; ut sacro oleo ungerentur: nam qui ab ipso ortu nunquam mentis & rationis compos fuit, ungens non est; secus verò si agrotus, cum mente adhuc integrâ huius Sacramenti particeps fieri voluisset, postea in insaniam & furorē incidit.*

Similiter loquitur Rit. Rom. Tit. de Sacram. Extreme Unctionis ibi: *Infirmis qui duntaxat sanâ mente & integris sensibus essent, illud petierunt, seu verisimiliter petissent, seu dederunt signa contritionis, etiamsi deinde loquelam amiserint, vel amentes effecti sint, vel delirarent aut non sentiant, & nihilominus præbeat*

Non est ministrandum hoc Sacramentum ei, qui post Baptismum nullum certò peccatum commisit.

112. Quid si infirmus non habeat visum vel auditum?

113. Quinam inungi debeant ex Catechismo Rom.

& Rit. Rom.

Solvitur.

110. Replicata.

Solvitur.

111. Videtur esse petere principium.

Sed si infirmus, dum phrenesi aut amentia laborat, versimiliter posset quidquam facere contra reverentiam Sacramenti, non inungatur, nisi periculum tollatur omnino. Impenitentibus vero & qui in manifesto peccato mortali moriuntur, & excommunicatis & nondum baptizatis penitus denegatur. Non ministraretur etiam pueris rationis usum non habentibus, utpote (ut supra Catechismus) qui nulla peccata admittunt.

114.
Explicatur
aliqua vet-
ba Scoti.

Ex his quisque festinè cognoscat, quomodo intelligendus sit Scotus, circa principium Conclusionis allegatus, quando dicit: Quia etiam non utentes ratione non possunt esse penitentes, excluduntur furiosi & amentes, & hoc nisi per voluntatem precedentem expressam presumantur illud velle.

Ubi per, *Expressam voluntatem*, non intelligit explicitam petitionem; sic enim non solum presumuntur illud velle, sed potius scirentur illud velle. Quid ergo intelligit? Voluntatem expressam Christianè vivendi, & per consequens moriendi, in qua voluntate implicite continetur voluntas suscipiendi hoc Sacramentum in articulo mortis.

Enimverò cum ex hoc Sacramento nullum redundet onus in suscipientem, nec mutetur per hoc ejus status, veluti per Matrimonium & Ordinem; sed maximum commodum, absque ullo incommodo, inde infirmo proveniat; ut patet ex ejus effectibus, supra explicatis: unusquisque qui Christianè vixit, maxime per susceptionem aliorum Sacramentorum, presumitur in extremis velle illud Sacramentum, si forte, morbo preoccupatus, non possit explicitè id petere.

Si quis autem, immediatè ante amissum usum rationis, dixisset; se nolle ullo modo hoc Sacramentum suscipere, sive in hac voluntate peccaverit mortaliter, sive non, de quo infra disputabimus, certum est, quòd tunc invalidè illud conferretur; adedque nec posset, multò minus deberet dari. Patet ex dictis disp. 1. sect. 8. conclus. 1. ad quam remitto Lectorem.

115.
An requirant in suscipiente hoc Sacramentum actualis devotio ex D. Tho.

Solum hic noto, quòd videatur Doctor Angel. 4. dist. 23. q. 2. a. 2. q. 3. & 4. requirere actualem devotionem in suscipiente hoc Sacramentum. Ad tertiam, inquit, questionem dicendum; quòd ad effectum huius Sacramenti percipiendum, plurimum valet devotio suscipientis &c. Et ideo illis, qui non possunt recognoscere & cum devotione suscipere hoc Sacramentum, dari non debet; & precipuè furiosis & amentibus, qui possunt irreverentiam Sacramento per aliquam immunditiam facere, nisi haberent lucida intervalla, in quibus Sacramenta recognoscerent, & sic eis conferri in statu illo possent.

Et infra: Ad quartam questionem dicendum; quòd hoc Sacramentum exigit actualem devotionem in suscipiente, sicut & Eucharistia: unde sicut Eucharistia non debet dari pueris, ita nec hoc Sacramentum.

Ut ut sit de mente D. Tho. quam hic non examino, sed suis Sectatoribus examinandam

relinquo; sufficit nobis communis praxis, conformis Rit. Rom. ut absque ullo scrupulo Sacramentum hoc administremus etiam illis, qui amentes effecti sunt, vel delirant, aut non sentiunt, dummodo absit periculum irreverentiae, & adsit status gratiae.

Cum enim Extrema Unctio sit Sacramentum vivorum, si infirmus habeat mortalis peccati conscientiam, praemittat Confessionem licet quippe omnia Sacramenta, excepta Eucharistia, ut suo loco diximus, suscipi possint cum sola contritione charitate perfecta; eadem quia in periculo mortis obligat praecipuum Confessionis, aequum est, ut praemittatur ante hoc Sacramentum; quàmvis alioquin non sit omnino necessarium, dummodo postea velit & possit confiteri. Interim communiter sic praestatur, maxime cum soleat prius ministrari infirmo Eucharistia, ad quam praerogatur Confessio. De quo ordine ministrandi haec Sacramenta, statim latius disputo.

Praemitto hoc Corollarium: Si quis in mortali actuali existens incidat in amentiam, aut sensus ita amittat, ut non possit praesumere, habuisse saltem Attritionem, non debet ei conferri hoc Sacramentum; quia est planè eo indignus, & sine ulla utilitate ei conferretur.

Sed numquid sufficit, quòd praesumatur attritus? Etenim si quis sciat se tantum esse attritum, non potest licitè suscipere hoc Sacramentum; ergo neque Sacerdos, sciens alterum esse nisi attritum, poterit ei illud conferre.

Respondet Arriaga disp. 53. n. 41. Consequenter, quia ipse suscipiens tenetur esse Contritionem; et Sacerdos conferens Sacramentum, si jam non possit melius dispo- nentem, cum eo ipso cesset in infirmo obligatio majoris dispositionis, poterit tunc illud ei conferre, quando videt, aut probabiliter suspicatur, infirmum habere illam dispositionem, quae est sufficiens ad hoc, ut illud Sacramentum gratiam causet, & eum hominem liberet ab aeterna damnatione. Haec ille.

Ego autem dico; Sacerdotem tali casu probabiliter posse prius infirmum absolvere à peccatis, & consequenter debere ipsum absolvi, per quam Absolutionem ex attrito, ut communiter loquuntur Theologi, fiet contritus, & secundum nostram sententiam, multo casu moraliter loquendo poterit, multò minus debet hoc Sacramentum administrari infirmo solum attrito.

Sed numquid aliquando poterit administrari solum contrito, sine praevia Confessione, aut acceptione Viatici? Responso erit.